

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 22.11.1995
KOM(95) 509 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET,
EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN
OCH REGIONKOMMITTÉN

SAMMANHÅLLNINGSPOLITIK OCH MILJÖ

SAMMANHÅLLNINGSPOLITIK OCH MILJÖ

**Meddelande från kommissionen till rådet,
Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén
samt Regionkommittén**

I. Bakgrund: Sammanhållningspolitiken och miljödimensionens övergripande karaktär

I Fördraget om Europeiska unionen föreskrivs att både miljö- och sammanhållningsfrågor skall integreras i utformningen och genomförandet av all gemenskapens politik. Dessutom krävs att miljöpolitiken tar hänsyn till de varierande förhållandena i gemenskapens olika regioner.

Gemenskapens miljöprogram - Mot en hållbar utveckling - (1992) innehåller en närmare redogörelse för en strategi för att uppnå en hållbar utveckling och framhäver integration - både ekonomisk och fysisk - som ett nyckelbegrepp. Gemenskapsprogrammets huvudmålsättningar måste emellertid ges praktisk innebörd och stå i lämpligt samband med de skilda processerna både när det gäller att utforma och genomföra politiken. Detta gäller särskilt strukturfonderna och sammanhållningsfonden, vilka är gemenskapens främsta redskap för sammanhållningspolitiken.

De ändrade strukturfondsförordningarna från 1993 har skapat en bas för att införliva miljödimensionen med fondernas programplanering, vilket har resulterat i bättre strukturerade program med miljömålsättningar och -skydd.

Inrättandet av sammanhållningsfonden har stärkt miljödimensionen ytterligare i gemenskapens sammanhållningspolitik. För de berörda medlemsstaterna utgör denna fond det viktigaste instrumentet för att ta itu med sina behov, särskilt vad gäller skydd och förvaltning av vattenresurser samt hämtning, behandling och återvinning av avfall.

Trots att huvudansvaret för genomförandet av miljö- och sammanhållningspolitiken vilar på medlemsstaterna har kommissionen i flera år mottagit klagomål om brott mot miljölagstiftningen i samband med genomförande av projekt som stöds av gemenskapens fonder. Kommissionen ser allvarligt på denna situation eftersom detta skadar allmänhetens uppfattning om gemenskapens verksamhet.

Europaparlamentet har i sin resolution nr A4-0064/95 av den 5 april 1995 och sedan under förberedelserna för 1996 års budget uttryckt oro över behovet att göra budgetgenomförandet mer känsligt för miljöfrågor. Kommissionen tar denna oro på allvar och betraktar detta meddelande som ett svar vad gäller sammanhållningspolitiken.

Den fortsatta utmaningen är att se till att programmen genomförs i överensstämmelse med principerna för hållbar utveckling och gemenskapens miljöregler.

Detta meddelande behandlar det framväxande sambandet mellan sammanhållningspolitiken och miljöpolitiken och ger exempel på hur man kan uppnå bättre samverkan mellan dem under genomförandet av strukturfondsprogrammen och av sammanhållningsfondens projekt.

II. Regional utveckling och miljö

- Tidigare sågs ofta miljöskydd och ekonomisk utveckling som motstridiga mål. Nu ökar emellertid medvetandet om att miljö och regional utveckling **kompletterar varandra**.

Ett bra exempel i det här sammanhanget är sammanhållningsfondens och strukturfondernas betydelse för finansieringen av transportinfrastrukturer som en del av de transeuropeiska näten (TEN). Å ena sidan har transportinvesteringar avgörande betydelse för den ekonomiska aktiviteten inom regionen eller i samarbete med andra regioner. Å andra sidan kan transportinfrastrukturen också påverka miljön och den hållbara utvecklingen i en region. För att minimera miljöskador såsom luftföroreningar och skador på skyddade områden orsakade av förmodade ökningar av vägtrafiken (gods- och persontransport) måste man diskutera frågan om jämvikt mellan olika transportmedel. Avgörande för att lösa detta problem är investeringar i järnvägar och kollektivtrafik. Dessutom bör bedömningar av transportkorridorer och individuella transportplaner innehålla relevanta undersökningar av alternativa lösningar och förebyggande åtgärder.

1. Det faktum att ***miljön i sig själv är en viktig faktor för regional utveckling*** har ofta underskattats. Eftersom regionernas förhållanden varierar betydligt blir tillämpningen av lokala utvecklings- och sysselsättningsinitiativ allt viktigare i detta sammanhang.

Naturresurser (vatten, luft, jordmån, etc.) har stor socioekonomisk och miljömässig betydelse eftersom de är människans och ekosystemens grundläggande livsuppehållande faktorer. Kvaliteten på miljön bestämmer hur attraktiv regionen är och utgör därmed en bidragande faktor till investeringar. Både överexploatering och förstörelse av naturresurserna kan få ödesdigra konsekvenser, inte bara för miljön, utan också för den ekonomiska aktiviteten. Förvaltning av vattenresurser är till exempel en viktig angelägenhet inom gemenskapen numera. Vare sig det rör sig om översvämningar, föroreningar eller överexploatering av vattentillgångarna kan man tydligt se att om gemenskapens färskvattentillgångar även i fortsättningen skall ligga till grund för ekonomisk aktivitet måste de förvaltas på ett bättre sätt.

Miljön *skapar nya arbetstillfällen*. Förutom de arbetstillfällen som har skapats genom uppbyggnad och underhåll av de miljövänliga infrastrukturerna som nämns ovan, riktas mer och mer intresse mot de möjligheter till sysselsättning som s.k. "eco-business" erbjuder, där små och medelstora företag spelar en viktig roll. "Eco-business" producerar varor och tjänster som är till för att mäta, förebygga, begränsa eller avhjälpa skador på vatten, luft och jordmån och innefattar verksamhet som har samband med hantering och minskning av buller och avfall. Tjänsterna omfattar bl.a. miljörevision och rådgivning för vanliga företag. Utveckling av sådana miljöinriktade industrier, främst teknologi-, tillämpnings- och innovationsinriktade (t.ex. produktion av varor som har samband med bekämpning av föroreningar, tillämpning av telematik för bättre integrerade sätt att närma sig lokal och regional förvaltning av miljön för att förebygga naturliga risker och risker skapade av människor och för förvaltning av naturresurserna, energisparande teknologi eller förnybar energi), erbjuder lovande möjligheter till varaktig sysselsättning.

Dessutom är miljötjänster, inklusive utveckling och förvaltning av den nödvändiga infrastrukturen, (dvs. avfallshantering, bekämpning av föroreningar, förvaltning av vattenresurser, underhåll av naturområden, men även aktiviteter såsom bevarande av det nationella kulturarvet, förnyelse av städerna etc., som, trots att de ligger utanför miljöområdet i egentlig mening, även de starkt bidrar till bättre livskvalitet för medborgarna) mycket arbetsintensiva och bidrar på så sätt väsentligt till sysselsättningen. Kommissionens meddelande om en "Europeisk strategi för främjande av lokala utvecklings- och sysselsättningsinitiativ" från juni 1995 ger många exempel på möjligheter till sysselsättning inom miljösektorn.

I kommissionens meddelande om framtiden för människor på landsbygden underströks redan 1988 hur viktigt det är att förstärka miljöskyddet. Den ökande efterfrågan på "naturliga" jordbruksprodukter eller "grön" turism öppnar nya regionala perspektiv på landsbygden. Dessutom kan andra ekonomiska aktiviteter som är beroende av en "ren" miljö (t.ex. teknologisk forskning) i stor grad bidra till spridningen av inkomstkällor och på så sätt även bidra till att landsbygden inte avfolkas.

Miljöutbildning och en lämplig politik för mänskliga resurser, som står i nära samband med miljöns sysselsättningseffekt, är av dubbel betydelse för en hållbar regional utveckling.

För det första kan de bidra till att anpassa arbetskraften till ändrade krav på kunskap och på samma gång hjälpa regionerna att utveckla mer miljömässigt bärkraftiga industrier och sektorer. För det andra ökar de allmänhetens medvetande om miljöfrågor och skapar på så sätt allmänt stöd för en hållbar utveckling. Nyskapande program för telematik baserade på avancerad informations- och telekommunikationsteknologi innebär nya möjligheter för offentliga informationstjänster på miljöområdet och bidrar därigenom till att allmänhetens medvetenhet om miljöfrågor ökar.

Uppskattningsvis har 80% av de människor som för närvarande arbetar inom "eco-business" relativt låg utbildningsnivå. Emellertid är 20% av arbetskraften som sysslar med förvaltning och teknik välutbildade och har lång arbetserfarenhet. I och med att tekniken förändras och energieffektivitet och bekämpning av föroreningar integreras i produktionsprocessen kommer ett behov att uppstå av riktiga tekniska specialister, företagsledare, ingenjörer och människor som arbetar med stadsplanering, landskapsvård, förvaltning av naturreservat, skogar etc.

2. Sammanhållningspolitikens positiva effekt på miljön kan också ses som tvåfaldig:

För det första gör sammanhållningspolitikens finansiella överföringar det lättare för både offentlig förvaltning och företag i de minst gynnade regionerna att handskas med miljöproblem (genom att stärka deras investeringskapacitet), och skapar på så vis möjligheter att förbättra miljönormer och miljö kvalitet.

För det andra bidrar både det direkta ekonomiska biståndet till miljöprojekt och den indirekta positiva effekt på miljön som blir en följd av produktiva investeringar till förbättring av miljön. Följande del beskriver dessa effekter i detalj.

III Sammanhållningspolitik som en möjlighet att praktiskt genomföra "hållbar utveckling"

Eftersom sammanhållningspolitik representerar ett tvärsnitt av olika sorters områdesrelaterad politik, kan den fungera som ett instrument för att göra gemenskapens politik mer miljöinriktad. Strukturfonderna bidrar i hög grad till att stödja miljöinvesteringar, både direkt och indirekt. Inrättandet av sammanhållningsfonden (fonden är främst ämnad att ge stöd åt miljö- och transportprojekt) understryker miljöns ökade betydelse inom sammanhållningspolitiken.

Under den första omgången av strukturfondsprogrammen (1989-1993) hördes stark kritik från Europaparlamentet, men också från revisionsrätten och icke-statliga miljöorganisationer. Kritiken gällde bristen på systematiska förfaranden för miljöutvärderingar av programmen och medfinansieringen av projekt som påstods vara miljöfarliga. Till följd av detta gjorde kommissionen en översyn av förordningarna om strukturfonderna med hänsyn till den mer allmänna frågan om hållbar utveckling och behovet av att integrera miljöaspekten i alla stadier av utarbetande och genomförande av program.

Fyra aspekter av miljöfrågornas införlivande med sammanhållningspolitiken illustrerar hur hållbar utveckling främjas och stöds i praktiken.

1. Förbättringar av miljön genom direkta investeringar i miljöprojekt (se tabell i bilagan)

Sammanhållningsfonden och strukturfonderna ger direkt stöd till miljöinfrastruktur inom de bidragsberättigade medlemsstaterna och regionerna. Åtgärderna omfattar bl.a skydd och förvaltning av vattenresurserna, hämtning, hantering och återvinning av avfall, åtgärder för rening av kust- och flodområden. Åtgärderna omfattar även sanering och återställande av industriområden (särskilt i mål 2-områden) samt upprustning av eftersatta stadsområden. Diverse åtgärder stödda av det finansiella organet för fiskets utveckling bidrar till att minska fiskerisektorns negativa inverkan på miljön i allmänhet och på fiskeriresurserna i synnerhet. Alla dessa investeringar är i första hand inriktade på sanering av miljön.

Mellan 1989 och 1993 användes ungefär 7% (2 751 miljoner ecu) av strukturfondernas totala budget till mål 1, 2 och 5b-områden till direkta miljöåtgärder.

I de programdokument som antogs för mål 1-områdena för 1994-1999 avsätts ungefär 8,9% (8 328 miljoner ecu) av strukturfondernas totala budget till dessa områden (93 810 miljoner ecu(*)) enbart för miljöinvesteringar.

I de mål 2-program som antagits för perioden 1994-1996 föreslås att ungefär 5,7% (397 miljoner ecu) av den tillgängliga budgeten för de bidragsberättigade områdena (6 977 miljoner ecu(*)) skall användas till direkta miljöåtgärder.

För mål 5b-områden är cirka 11,7% (mer än 720 miljoner ecu) av strukturfondernas totala budget för perioden 1994-1999 avsatta till miljöskydd och miljöförbättringar. Åtgärderna omfattar till exempel skapande av utbildningsmöjligheter och strukturer knutna till miljön (utveckling av "discovery trails", utbildnings- och informationscentra) eller åtgärder för skydd av vattenisotoper (planer på återinplantering av lax, ekologiska maskinanläggningar för återuppbyggnad av försummade områden).

Dessutom understryker gemenskapsinitiativ såsom Leader och "Små och medelstora företag" speciellt nyskapande åtgärder.

Under perioden 1993-1999 kommer sammanhållningsfonden att ha betalat ut ungefär 16 000 miljoner ecu. Under de två första åren fonden var verksam (93 och 94) var balansen mellan miljö- och transportprojekt ungefär 45/55%. Kommissionen anser att miljöandelen bör höjas och att målet måste vara en 50/50-balans i fördelningen av bidrag (se avdelning IV 1.).

2. Investeringar i projekt med positiv inverkan på miljön

Förutom det ekonomiska stöd som direkt tillägnas miljön kan även stöd för produktiva investeringar ha en betydande indirekt positiv inverkan på miljön. Eftersom dessa åtgärder är av **förebyggande karaktär**, är de särskilt värdefulla vad gäller hållbarhet, och förbigås ofta i gängse analyser av fondernas resultat.

Strukturfondernas stöd för främjandet av **miljövänliga produkter och teknologi, speciellt i små och medelstora företag**, illustrerar en attityd till ekonomisk utveckling som kan betecknas som "hållbar". Samma sak gäller för främjandet av **förnybar energi och utnyttjande av vatten- och energisparande teknologi**. Dessutom kan stöd till lämpliga infrastrukturella informationsnät stödja verksamheter som distansutbildning och distansrådgivning (med utnyttjande av telekommunikationer) för att förbättra den miljömässiga förvaltningen av små och medelstora företag.

Det stöd till investeringar i **kollektivtrafik** som går via sammanhållningsfonden och strukturfonderna förstärker basen för inhemsk regional utveckling och förbättrar på samma gång kollektivtrafikens konkurrenssituation gentemot andra mindre miljövänliga transportsystem.

Strukturfondernas främjande av produktiva aktiviteter som direkt är beroende av bra miljö, så som **FoU-tjänster, hälsovård, "grön turism", biodynamisk odling och naturvård**, ger i synnerhet landsbygden möjligheter att utnyttja naturtillgångarna och samtidigt skydda dem.

Strukturfondernas strävan att föra en **miljöorienterad politik för mänskliga resurser** (t.ex. miljöutbildning) ökar allmänhetens och näringslivets medvetande om miljöfrågor samtidigt som den förbättrar arbetskraftens kunskapskvalitet och därmed också förmågan att anpassa sig till en förändrad arbetsmarknad.

Slutligen kan alla **tekniska regler för skydd av fiskresurser** och av det marina ekosystemet i allmänhet under den gemensamma fiskeripolitiken och åtgärder för **anpassning av jordbruksstrukturerna under mål 5a och tillhörande åtgärder för den gemensamma jordbrukspolitiken** (dvs. miljöåtgärder för jordbruket) bidra till miljöskyddet.

3. Förstärkt miljöövervakning och utvärdering

En viktig följd av de ändrade strukturfondsförordningarna är den ökade betydelse miljöaspekterna fått på alla nivåer av programplanering och genomförande av sammanhållningspolitiken. Stärkningen av föregående och efterföljande utvärderingar med särskild tonvikt lagd på miljöpåverkan är central i detta nya synsätt. Det är nu obligatoriskt att programplaneringsdokumenten (dvs. inom gemenskapens stödramar och samlade programplaneringsdokument) innehåller en redogörelse för miljömålsättningarna. Förbättringar har också skett i sättet att fastställa vissa faktorer som tas med i beräkningen när man uppskattar påverkan på miljön. Enligt de nya, ändrade bestämmelserna måste miljöorgan delta i utvecklingen och övervakningen av programmen.

Även om viktiga framsteg har gjorts inom detta område under den nya programplaneringsperioden, kan man fortfarande förbättra utvärderingar och övervakning av miljön på programnivån. I del IV nedan återfinns förslag till åtgärder inom detta område.

4. Miljöhänsyn vid urval och genomförande av projekt

Sammanhållningen och hållbarheten kommer i hög grad att stärkas genom förbättringar av projektens miljö kvalitet. För närvarande finns till exempel rådets direktiv 85/337/EEG om Environmental Impact Assessment -EIA- (om bedömning av miljöpåverkan) såväl som direktiven om bevarande av livsmiljöer och om bevarande av vilda fåglar att ta hänsyn till. Vad beträffar det förra har erfarenheten visat att miljöutvärderingar ofta är av dålig kvalitet och att offentlig insyn saknas. Det är meningen att EIA-direktivets aktuella ändringar skall behandla dessa problem. Det finns dessutom ett behov av att utveckla kriterier för projekt och urval så att projekten inte endast uppfyller de grundläggande miljökraven, utan också speglar både ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

I linje med subsidiaritetsprincipen har övervakningskommittéerna ansvar både för övervakning och utvärdering, projekturval och genomförande. Dessa kommittéer har en central roll som forum för utveckling och förbättring av miljöutvärderingar och urvalskriterier för främjandet av hållbar utveckling. Kommittéerna har dock inte alltid de medel och den kapacitet som krävs för att påverka de ansvariga myndigheterna (nationella och regionala) mot ett ökat medvetande om miljöns betydelse vid projekturvalet. Detta problem måste angripas både på kort och på lång sikt.

IV. Möjligheter för framtiden

I överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen (både vad gäller sammanhållningspolitik och miljöpolitik) kommer det till stor del att bero på samarbetet mellan medlemsstaterna och, där det är lämpligt, de berörda regionerna, huruvida en djupare integration av sammanhållningspolitiken och miljön lyckas.

Kommissionen har en viktig funktion att fylla inom de befintliga rättsliga ramarna för strukturfonderna och sammanhållningsfonden, genom uppmuntran, kontroll och samordning av nationella genomförandemetoder. Detta kommer att ske i en anda av samverkan snarare än tvång. En praktisk tillämpning av detta innehåller följande möjligheter:

1. **Sammanhållningsfonden** illustrerar det nära sambandet mellan miljöpolitik, transeuropeiska nät och sammanhållningspolitik. Förordningen om sammanhållningsfonden föreskriver att det skall finnas en rimlig jämvikt mellan transportinfrastruktur- och miljöprojekt.

Kommissionen anser att för framtiden måste målet vara en 50/50 balans mellan bidrag till transportprojekt och bidrag till miljöprojekt.

Vad gäller genomförandet av denna målsättning kommer kommissionen i samarbete med de berörda medlemsstaterna att vara flexibel, särskilt vad beträffar tidsgränser, varje enskilt falls särskilda situation och utvecklingsbehov. Efter medlemsstaternas olika behov, t.ex. i samband med vattenförvaltning och -behandling och avfallshantering skall kommissionen garantera, i samarbete med de berörda medlemsstaterna, att sammanhållningsfondens projekt håller högsta möjliga miljökvalitet. Dessutom bör hänsyn tas till det faktum att många transportprojekt, till exempel investeringar i kollektivtrafik, kan utgöra lösningen på ett miljöproblem. Kommissionen kommer att garantera att projekt som finansieras av sammanhållningsfonden är förenliga med miljölagstiftning och -standard.

Kommissionen kommer också att vidare undersöka möjligheterna till bättre samordning mellan sammanhållningsfonden och strukturfonderna vad gäller miljöövervakning och utvärderingar (t.ex. gemensamma mål, gemensamt rapporteringssystem) samt användning av objektiva urvalskriterier.

2. På **programplaneringsnivån** innehåller de program som redan godkänts eller snart kommer att godkännas till stor del åtgärder som direkt eller indirekt bidrar till skydd och förbättring av miljön.

Kommissionen kommer dock att intensifiera sin strävan mot bättre förståelse av naturen och effekterna av de åtgärder som indirekt påverkar (eller skulle kunna påverka) miljön, som beskrivits ovan (III.2). Eftersom dessa åtgärder är av utpräglat förebyggande karaktär är de mycket viktiga för att åstadkomma hållbar utveckling. Den förebyggande inriktningen innehåller också en politik som stödjer och utvecklar de mänskliga resurserna för att svara på förändringar av arbetsmarknaden och striktare miljökrav. Det kommer att göras en kritisk genomgång av alla programplaneringsdokument, med målet att identifiera de typer av program med förebyggande karaktär som bör framhållas i framtiden.

Den förestående programgenomgången (utvärdering efter halva perioden av 6-årsprogram, nya mål 2-program för 1997-1999) såväl som den väntade utvidgningen av gemenskapsinitiativet Interreg kommer att användas som en möjlighet att vidare stärka strukturfondernas (förebyggande) miljödimension. Erfarenheter av Life skulle också kunna utnyttjas på ett värdefullt sätt i detta sammanhang.

Kommissionen kommer att överväga övriga möjligheter att starta pilotprojekt inom miljöområdet som görs möjliga enligt artikel 10 i ERUF-förordningen, artikel 6 i ESF-förordningen, artikel 8 i EUGFJ-förordningen och artikel 4 i förordningen för fonden för fiskets utveckling, för att stärka den hållbara utvecklingen. Dessa möjligheter skulle till exempel kunna innebära hjälpprojekt för diskussioner om bästa sättet att förverkliga hållbar utveckling, eller regionala eller lokala utvecklingsprojekt för att skapa miljömässigt "hållbara" arbeten. För detta ändamål skall Europeiska observatoriet för landsbygdsförnyelse och utveckling, startat inom ramen för Leader II-initiativet, medverka till att identifiera och föra vidare nyskapande åtgärder.

För att uppmuntra miljömässigt hållbara investeringar har kommissionen planer på att lägga mer tonvikt vid den möjlighet som finns att få preferentiell miljödifferentiering av gemenskapens stödsatser under strukturfonderna (artikel 13 i ramförordningen).

3. Kommissionen understryker värdet av att man systematiskt innefattar miljödimensionen i övervakning och utvärdering (i förväg/efteråt) av program.

Eftersom ansvaret för genomförandet av programmen vilar på medlemsstaterna är det viktigt att notera att den förbättring av övervakning och utvärdering av påverkan på miljön som krävs bara kan uppnås i nära samarbete med dem och, där det är lämpligt, de aktuella regionerna.

Därför kommer kommissionen att intensifiera diskussionerna med berörda medlemsstater och, där det är lämpligt, regioner, för att uppnå vidare förbättringar av miljömålsättningar och mätningar av miljökonsekvenser. En kritisk analys av de miljömässiga målen och de faktorer som tas med i beräkningen när man uppskattar påverkan på miljön i de programplaneringsdokument som finns skulle kunna utgöra en utgångspunkt för vidare diskussioner och forskning om vidare, kvantifierbara hållbarhetsindikatorer och på så sätt förbättra miljöutvärdering. Kommissionen avser själv att intensifiera sina ansträngningar inom ramen för "Tekniskt bistånd" för att vidareutveckla och förbättra metoder för miljöutvärdering och bedömningsindikatorer.

Den roll de utsedda miljömyndigheterna har tänkts fylla enligt de nya programplaneringsdokumenten är en viktig fråga i detta sammanhang. I förordningarna fastslås att de utsedda behöriga miljömyndigheterna skall vara delaktiga i fastställandet och genomförandet av programplaneringsdokumenten. För att stärka deras medverkan i programplanering och genomförande kommer kommissionen, i samarbete med de berörda medlemsstaterna och regionerna, att försöka utveckla en tydligare roll för dem i genomförandet av programmen.

Kommissionen kommer också att uppmuntra kontakter och skapandet av ett kontaktnät mellan miljömyndigheter både inom medlemsstaterna och mellan medlemsstaterna och regionerna för att ge dem möjligheter att utbyta erfarenheter och förtydliga sin roll inom övervakning och utvärdering. Slutligen bör man ägna mer uppmärksamhet åt kunskapsuppbyggnad inom förvaltningarna för styrning och övervakning av miljöprogram. I detta hänseende skulle även tekniskt bistånd kunna vara till hjälp.

4. Medan sammanhållningsfondens verksamhet är projektbaserad, och därmed innebär att kommissionen direkt deltar i beslutsprocessen, innebär strukturfondernas sätt att styra programmen minskat deltagande från kommissionens sida vad gäller **projekturval**.

I allmänhet fordrar kommissionen att det skall göras en god kvalitetsbedömning av vilken inverkan på miljön föreslagna åtgärder kommer att få, och i detta hänseende en bättre tillämpning av direktiv 85/337/EEG om bedömning av inverkan på miljön, såväl som andra miljöbestämmelser såsom direktiven om bevarande av livsmiljöer och om bevarande av vilda fåglar. Övervakningskommittéerna bör se till att förfarandena för urval av projekt ger mer inflytande åt redan befintliga bestämmelser som förhindrar gemenskapen att medfinansiera projekt som är skadliga för miljön.

Kommissionen vill ändå understryka vikten av att utveckla kriterier för bidragsberättigande av projekt och urval som inte bara speglar kravet att följa miljöbestämmelserna utan också speglar ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet (t.ex. inom avfallsreducering, energisparande). Tekniskt bistånd skulle kunna användas för att främja utbyte av erfarenheter och för att utveckla riktlinjer för bästa tillvägagångssätt på detta område. Kommissionen avser att påskynda sina förhandlingar i detta sammanhang med medlemsstaterna och, där det är lämpligt, regionerna, i synnerhet i övervakningskommittéerna.

I framtiden kommer kommissionen att försöka spela en mer aktiv roll i **förebyggande av brott mot miljöbestämmelser** inom strukturfondernas och sammanhållningsfondens verksamhet. I detta sammanhang blir det viktigt med en omedelbar, kritisk analys av de signaler och varningar som kommer fram i uppdaterade rapporter om miljöläget i de berörda regionerna, samt utvärderingar gjorda av miljömyndigheter och miljöorganisationer. Om brott mot bestämmelserna ändå skulle förekomma kommer kommissionen att använda sig av stränga sanktioner i enlighet med gällande bestämmelser, som till exempel krav på återbetalning av gemenskapsbidrag.

5. Som förutsetts i de ändrade strukturfondsförordningarna har de behöriga miljömyndigheternas roll stärkts betydligt sedan 1993. För att öka insynen stöder kommissionen etableringen av en dialog, där det är lämpligt och som respekterar bestämmelserna i artikel 4.1 i ramförordningen, med de olika parter som mest berörs av ett projekt, inklusive representativa **icke-statliga miljöorganisationer** tillsammans med medlemsstaterna. Dessutom kommer man att uppmuntra de ansvariga myndigheterna i medlemsstaterna att göra programplaneringsdokumenten och deras genomförande mer lättillgängliga för allmänheten.
6. Europaparlamentet antog vid första behandlingen av budgetutkastet för 1996 införandet av ytterligare åtgärder för att göra budgetens genomförande mer miljöanpassat.

Kommissionen bekräftar att förslagets underliggande mål är att stärka **budgetgenomförandets miljödimension**. Detta meddelande understryker den vikt kommissionen fäster vid sammanhållningspolitikens miljöaspekter.

Meddelandet visar att revideringen av strukturfondsförordningarna så väl som skapandet av sammanhållningsfonden redan har lett till ett tydligt stärkande av miljöaspekterna inom programplaneringen och genomförandet av sammanhållningspolitiken. Förstärkta ansträngningar vad gäller miljöutvärdering är centrala i denna inriktning, i vilken medlemsstaterna spelar en viktig roll.

Kommissionen kommer att, inom nuvarande rättsliga ramverk, använda sig av de olika möjligheter som beskrivits i detta meddelande för att ytterligare förbättra miljödimensionen, såsom Europaparlamentet begärt. Dessa möjligheter är de bästa möjliga under strukturfondsförordningarna i sin nuvarande form. Nya idéer baserade på ytterligare erfarenheter skulle dock kunna påverka den allmänna översyn av strukturfondsförordningarna som planeras för 1999.

Sammanhållningspolitikens bidrag till direkta miljöåtgärder i respektive programplaneringsperiod

Följande tabell innehåller siffror på miljöutgifter för de sammanhållningsinstrument som planerats eller genomförts inom respektive programplaneringsperiod.

De siffror som finns tillgängliga gäller enbart utgifter genom sammanhållningsfonden och strukturfonderna under mål 1, 2 och 5b.

Under mål 3 ingår miljöåtgärder i sysselsättningsstöd till lokala myndigheter. Dessa åtgärder gäller i allmänhet miljöförbättrings- och uppretningsverksamhet, dvs. uppretnings av industriområden, floder och stränder, kustskydd, naturvård...

Under mål 4 kommer yrkesutbildning och arbetsmarknadsutbildning, rådgivning och hjälp som riktar sig till arbetstagaren att äga rum på grundval av industriella förändringar och förändringar inom produktionssystemen. En av de viktigaste förändringarna är införande av och omställning till miljövänliga och bärkraftiga produktionssätt.

Under mål 5a kan EUGFJ (utvecklingssektionen) komma att framför allt stödja investeringar i jordbruksanläggningar som är ämnade att skydda och förbättra miljön. Man kan också komma att bidra till att i industrin för behandling av jordbruksprodukter finansiera investeringar som förenklar införandet av ny miljövänlig teknik. I detta hänseende ger de urvalskriterier som fastställts i kommissionens beslut av den 22 mars 1994 prioritet till bland annat investeringar knutna till miljöskydd, förebyggande av föroreningar och avfallsdestruktion, även avfall från ekologiska jordbruksprodukter.

Under mål 5a kan FFU medverka till materiella investeringar inom vattenbrukssektorn, skydd och utveckling av fiskeriresurser i marina områden, utrustning och anläggningar i fiskehamnar samt beredning och avsättning av fiskeri- och vattenbruksprodukter. Vissa av dessa investeringar är ämnade att minska skador på miljön.

Sammanhållningspolitikens bidrag till direkta miljöåtgärder i respektive programplaneringsperiod (i miljoner ecu 1994 års priser)

	Belgien	Danmark	Tyskland	Grekland	Spanien	Frankrike	Irland	Italien	Luxembourg	Nederländerna	Portugal	Förenade kungariket	EUR 12	
STRUKTURFONDERNA													Totalt	
Mål 1 (94-99) Totalt	730	-	13640	13980	26300	2190	5620	14860	-	150	13980	2360	93810	100,0 %
Miljön	92	-	1106	624	3034	323	74	1867	-	5	1056	146	8328	8,9 %
Mål 2 (94-96) Totalt	160	56	733	-	1130	1763	-	684	7	300	-	2142	6977	100,0 %
Miljön	8	p.m*	52	-	40	103	-	48	2	5	-	138	397	5,7 %
Mål 5b (94-99) Totalt	77	54	1227	-	664	2238	-	901	6	150	-	817	6134	100,0 %
Miljön	7	p.m*	207	-	67	245	-	94	0,5	36	-	64	720,5	11,7 %
SAMMANHÅLLNINGSFONDEN													EUR 4	
1993 Totalt			280	858			142			284			1565**	100,0 %
Miljön			175	252			56			123			606	38,7 %
1994 Totalt			332	1018			168			334			1853	100,0 %
Miljön			198	519			72			134			923	49,8 %

* exakta siffror kan inte ges, eftersom miljöåtgärder till stor del ingår i andra utgiftskategorier.

** 1993 års priser

ISSN 1024-4506

KOM(95) 509 slutlig

DOKUMENT

SV

13 14

Katalognummer : CB-CO-95-561-SV-C

ISBN 92-77-95314-4

Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

L-2985 Luxemburg